

AJ DIABOL MÁ ČÍSLO
V TELEFÓNNOM ZOZNAME

JO NESBØ
NOČNÝ DOM

IKAR

JO NESBØ NOČNÝ DOM

Preložil Jozef Zelizňák

IKAR

JO NESBØ
NATTHUSET

Copyright © Jo Nesbø 2023
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © 2023 by Jozef Zelizňák
Jacket design © 2023 by Emil Křížka
Slovak edition © 2023 by IKAR, a.s.

Z nórskeho originálu Natthuset
(H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo, 2023)
preložil Jozef Zelizňák.
Redigovala Lubica Janeva.
Korigovala Klaudia Podolcová.
Obálku navrhol Emil Křížka.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2023
ako svoju 2 113. publikáciu v elektronickej podobe..
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-8993-2

PRVÁ ČASŤ

1. KAPITOLA

„S-s-si blázon,“ vydýchol Tom a ja som pochopil, že sa bojí, lebo sa zakoktal presne o jeden raz viac než inokedy.

Ešte som nad hlavou držal postavičku Luka Skywalkerera, pripravený šmariť ju proti prúdu do vody. Z hustého lesa lemujúceho rieku z oboch strán sa ozval škrekot, akoby ma chcel ktosi varovať. Vrana? Nezastavil ma ani Tom, ani vrana, chcel som predsa zistiť, či vie Luke Skywalker plávať. O chvíľu už figúrka letela vzduchom. Jarné slnko klesalo ku korunám stromov, v ktorých pučalo lístie, svetlo sa odrazilo od vrtiacej sa plastovej postavičky.

Luke s čľapnutím prerazil hladinu vody, očividne nedokázal lietať. Stratil sa vo zvlnenom toku rieky, ktorú zdvihla voda z roztápajúceho sa snehu. Teraz pripomínala tučnú anakondu, ktorá sa pomaly vlnila k nám.

Prisťahoval som sa k svojej rodine do tejto zasranej diery minulú jeseň, krátko po svojich štrnástych narodeninách. Nemal som potuchy, čo robia decká na miestach

ako Ballantyne, aby sa neunudili na smrť. Tom mi však prezradil, že takto na j-j-jar je rieka zákerná a nebezpečná a doma mu prísne zakázali približovať sa k nej. Vedel som teda, kde začať. Prehovoril Toma bola malina, keďže bol ako ja bez kamarátov, príslušník najnižšej z nízkych kást. Dnes cez prestávku mi Fatso vysvetlil, ako to funguje s kastami, nazval ma kastou *piraja* a ja som si predstavil ryby s listami píly namiesto zuboradia, ktorými za pár minút ohlodajú voľa na kosť. Znelo mi to ako kompliment. Až keď mi Fatso objasnil, že so svojou kastou som pod ním, tučkom, musel som mu vraziť. Žiaľ, bonzol ma našej učiteľke, pani Štebotalke, ako ju volám, a nasledovala dlhá prednáška v triede o tom, ako máme byť k sebe milí a ako v živote dopadnú nemilí ľudia, skončia ako vyvrheli. Od tej chvíle už nikto nepochyboval, že nový bitkár z mesta patrí do kasty piraja.

Po škole sme s Tomom zišli na malý drevený mostík nad riekou. Vtedy som z plecniaka vytiahol Luka Skywalkerera a Tom vypúľil oči.

„K-k-kde si ho vzal?“

„Čo myslíš, kretén?“

„S-s-si ho nekúpil u Oscara. Tam ich vypredali.“

„U Oscara? V tej potkanej diere?“ zasmial som sa. „Možno som ho kúpil v naozajstnom hračkárstve v meste, než som sa sem nastáhoval.“

„Nekúpil. Je to tohtoročný model.“

Pozrel som sa na Luka pozornejšie. Naozaj ho vyrábajú v rôznych vydaniach? Nie je Luke Skywalker ten

istý prihlúply hrdina na večné veky a basta? Nikdy som nepomyslel na to, že sa veci môžu meniť. A že si Darth a Luke vymenia miesta.

„Možno som sa dostal k p-p-prototypu,“ odsekol som.

Tom sa zatváril, akoby som mu strelil zaucho. Pochopiteľne neoceníl, že napodobňujem jeho koktanie. Ani mne sa to nepáčilo. Lenže som neodolal. Vždy to bolo o tom istom. Keď sa ma ľudia hneď nestránia, rýchlo sa postarám, aby začali. Podobný reflex vedie Karen a Oscara juniora k tomu, aby sa usmievali a boli milí, aby ich mali všetci radi. U mňa je to naopak. Niežeby som *nechcel*, aby ma ľudia mali radi, akurát som vopred vedel, že si ma aj tak neoblúbia. Takže som ich istým spôsobom predbehol, nech ma neznášajú *mojím* spôsobom. Nech ma nenávidia, ale zároveň sa ma trochu boja a neodvážia sa uťahovať si zo mňa. To sa mi vrátilo teraz, keď som sa pozrel na Toma a on hneď vedel, že som Luka ukradol, no netrúfol si to vysloviť nahlas. Luka som šlohol na triednom žúre, ktorý Oscar junior zorganizoval v rodičovskom dome a kam pozvali všetkých – dokonca aj nás z kasty piraja. Dom bol fajn, neiritoval ma ani svojou veľkosťou, ani eleganciou. Oscarovi rodičia to však prehánali, všade sa povalovali tie najlepšie hračky z otcovho hračkárstva. Postavičky transformerov, hry Atari, Magic 8-Ball, dokonca aj Nintendo Game Boy, ktorú ešte ani neuviedli na trh. Čo sa stane, keď Oscar príde o jednu z hračiek? Ani si to nevšímne.

Dobre, možno zaregistruje, že mu chýba Luke Skywalker, ktorého som objavil na jeho posteli, akoby to bola nejaká plyšová hračka. Čo je za decko?

„T-t-tam je!“ Tom kývol pred seba.

Luke dostal hlavu nad hladinu, rútil sa k nám veľkou rýchlosťou, akoby plával v rieke znak.

„Super, Luke,“ pochválil som ho.

Postavička zmizla pod mostom. Presunuli sme sa na druhú stranu, kde sa opäť vynorila. Zadíval sa na nás s tým idiotským úškrnom, akým sa hrdinovia nemajú usmievať. Majú zápašiť, ukazovať zaťaté výrazy bojovníkov, ktorí nenávidia nepriateľa rovnako ako *whatever*. Čokoľvek.

Zostali sme stáť, sledovali sme, ako Luka unáša prúd do neznámeho sveta. Do tmy, napadlo mi.

„Čo budeme robiť?“ spýtal som sa. Už som mal pocit, že mi pod šatami lozia mravce, potreboval som sa ich zbaviť a to sa dalo len tak, že ma *niečo* privedie na iné myšlienky.

„J-j-ja musím ísť domov,“ hlesol Tom.

„Ešte nechod,“ zastavil som ho. „Nasleduj ma.“

Neviem, prečo som si spomenul na telefónnu búdku na kopčeku pri ceste na kraji lesa. Zvláštne miesto pre telefónnu búdku v dedine ako Ballantyne, nikdy som nevidel nikoho odtiaľ volať, len občas pri nej zastalo nejaké auto. Kým sme prišli k červenej búdke, slnko ďalej kleslo k horizontu, takto skraja jari sa stmievalo

zavčasu. Tom ma s nevôľou poslúchol, neodvážil sa mi protirečiť. Ako som už spomenul, ani jeden sme neoplývali kamarátstvami.

Natlačili sme sa do búdky, zatvorili sme za sebou dvere a zvuky zvonku stíchli. Po ceste prešiel kamión so zablatenými pneumatikami. Spod plachty mu trčali veľké polená. Zmizol na vozovke, ktorá prechádzala ako priamka plochou monotónnou krajinou k hranici okresu.

Na poličke pod telefónom ležal žltý telefónny zoznam. Nebol hrubý, no očividne sa doň zmestili všetky čísla nielen v Ballantyne, ale v celom okrese. Začal som v ňom listovať. Tom sa demonštratívne zadíval na hodinky.

„J-j-ja som slúbil, že budem doma o...“

„Pst!“ umlčal som ho.

Prst sa mi zastavil pri mene Imu Jonasson. Zvláštne meno, isto nejaký čudák. Vzal som slúchadlo spojené s telefónom kovovým káblom. Očividne z obavy, že ho niekto odtrhne a ujde. Vyťukal som číslo Imu Jonassona na lesklých kovových tlačidlách. Šesť čísel, v meste sme mali deväť, ale v regióne, kde majú štyritisíc stromov na obyvateľa, šesť stačí. Podal som slúchadlo Tomovi.

„H-h-he?“ vydesene sa na mňa pozrel.

„Povedz ahoj, Imu, som diabol a pozývam ťa do pekla, lebo tam patríš.“

Tom zavrtil hlavou a vrátil mi slúchadlo.

„Urob to, kretén, inak ťa hodím do rieky.“

Tom – najmenší chlapec v triede – sa schúlil a ešte väčšmi sa zmenšil.

„Žartujem,“ zasmial som sa. V tej tesnej telefónnej búdkke mi vlastný smiech znel cudzo. „Haló, Tom, len si uvedom, ako tým zajtra pobavíme spolužiakov.“

Postrehol som, že som v ňom čosi prebudil. Predstavu, ako ho v škole obdivujú. Na človeka, ktorého nikto nikdy za nič neobdivoval, tento ťažký kaliber účinkoval. Rovnako aj to, že som povedal my – on a ja. Dvaja kamaráti páchajú spolu zbojstvá, volajú kade-tade a zvíjajú sa v krčci od smiechu, musia sa držať okolo pliec, aby nespadli, keď sa ozve ten chudák na druhom konci linky a pýta sa, či naozaj volá diabol.

„Haló?“

Hlas prichádzal zo slúchadla. Nedalo sa určiť, či je to muž alebo žena, dospelý alebo dieťa.

Tom sa na mňa pozrel. Nadšene som prikývol. A on sa usmial. S víťazoslávnym úsmevom si priložil slúchadlo k uchu.

Naznačoval som mu perami slová, Tom na mňa hľadel a opakoval ich bez akéhokoľvek náznaku zakoktania.

„Ahoj, Imu. Som diabol a pozývam ťa do pekla. Lebo tam patríš.“

Zakryl som si ústa dlaňou, aby som mu ukázal, že ledva zadržiam smiech. Druhou rukou som mu kývol, aby hovor ukončil.

Tom však nezložil.

Zostal stáť so slúchadlom pri uchu. Ozýval sa z neho šum.

„A-a-a-ale...“ koktal Tom, zrazu biely ako mŕtvo-
la. Zarazil sa, biela tvár mu zmeravela v šokovanom
výraze.

„Nie,“ zašepkal a zdvihol lakeť. Uveril by som, že sa
snaží odtrhnúť slúchadlo od ucha. Opakoval čoraz hlas-
nejšie: „Nie. Nie. Nie!“ Voľnou rukou sa zaprel o sklo
búdky, akoby ju chcel odtlačiť. Potom sa mu slúchadlo
s vlhkým mľasknutím odlepilo od spánku, ale videl som,
že čosi ho nasleduje. Po tvári mu stekala za golier krv.

Neveril som vlastným očiam. Polovica Tomovho
ucha sa prilepila na krvavé, perforované slúchadlo a ten
pohľad sa nedal pochopiť. Najprv akoby drobné čierne
dierky vsali krv a potom – kúsok po kúsku – zmizla aj
polovica ucha, ako keď človek zmýva zvyšky jedla do
umývadla.

„Richard,“ zašepkal Tom rozochveným hlasom
a s lícami zmáčanými slzami. Akoby si nevedomoval,
že práve prišiel o polovicu ucha. „O-o-o-on p-p-p-pove-
dal, že t-t-ty a ja...“ Zakryl slúchadlo dlaňou, aby ho ten
druhý nepočul. „M-m-m-my sa...“

„Tom!“ zareval som. „Ruka! Pusť telefón!“

Tom sklopil zrak a až vtedy si všimol, že prsty mu
miznú v dierkach slúchadla.

Chytil ho a pokúsil sa vytiahnuť lapenú ruku. Márne,
zo slúchadla sa začalo ozývať mľaskanie, ako keď môj
otčím hlce polievku, zmizla v ňom ďalšia časť ruky. Po-

kúsil som sa slúchadlo odtrhnúť od Toma, ale nič som nezmohol. Prehrýzlo sa až k lakťu, akoby Tom splynul s telefónom. Ja som reval, s Tomom sa však dialo niečo zvláštne. Usmial sa na mňa, akoby ho to vôbec nebolelo, ako keby sa pri pohľade na to bláznovstvo neubránil úsmevu. Ani nekrvácal. Slúchadlo s ním zaobchádzalo ako hmyz so svojou korisťou, ktorej vstrekuje do tela látku, čo zmení mäso na želé, a to potom zhltne. Slúchadlo sa dostalo Tomovi až k lakťu, ozval sa zvuk, ako keď človek hodí do mixéra kamienok. Brutálne lámanie a mletie, vtedy zareval aj Tom. Lakeť sa mu prehol, akoby sa mu z neho čosi dralo von. Rozkopol som dvere, postavil som sa za Toma, oboma rukami som ho chytil okolo hrude a cúval som. Podarilo sa mi ho vytiahnuť len spolovice, kovový kábel trčal z telefónu, slúchadlo sa prehrýzalo k plecu. Zabuchol som dvere v nádeji, že ho rozbijem o rám dverí, ale kábel bol prikrátky, trafil som jedine Tomovi do ramena. Zavyl od bolesti, ja som sa zaprel opätkami do zeme a ťahal z celej sily, ale topánky sa mi centimeter po centimetri kĺzali po vlhkej zemi k telefónnej búde a k odpornému praskaniu, ktoré Tomov rev nevedel prehlušiť. Toma pomaly vtiahli späť do búdky sily, o ktorých som netušil, odkiaľ pochádzajú ani čo sú zač. Už som nevládal, musel som ho pustiť a napokon som stál vonku a ťahal ruku zo škáry v dverách. Telefónne slúchadlo dojedalo Tomovo rameno a vtom som počul prichádzajúce auto. Pustil som Tomovu ruku a s revom som sa rozbehol k ceste, mávajúc rukami.

Ďalší kamión s drevom. Zmeškal som ho, videl som už len svetlá miznúce v súmraku.

Bežal som späť. Ticho. Tom už nekričal. Dvere sa zabuchli. Pritisol som tvár k zarosenému sklu. Videl som Toma. Hľadel na mňa mlčky s rezignovaným výrazom obeť, ktorá prestala bojovať a prijala svoj osud. Slúchadlo sa mu už dostalo k hlave, zhltnulo mu jedno líce. S praskaním sa pustilo do Tomových odhalených zubov.

Zvrtol som sa, oprel som sa chrbtom o telefónnu búdku a klesal k zemi, kým sa mi do nohavíc nezačala vpíjať studená, vlhká zem.

2. KAPITOLA

Sedel som na stoličke na chodbe okresného úradu. Bolo už veľa hodín, čas, keď slušní ľudia majú byť dávno v posteli. Na druhom konci chodby som zahliadol prednostu s malými očkami a pršinosom s veľkými nosovými dierkami. Okamžite som si predstavil prasa. Palcom a ukazovákam si hladkal briadku popri kútikoch úst. Rozprával sa s Frankom a Jenny. Tak ich volám, pripadalo by mi zvláštne hovoriť im ujo a teta, keď som ich prvýkrát videl v deň, keď prišli po mňa a oznámili mi, že budem u nich bývať. Neveriacky na mňa civeli, keď som vtrhol dnu a zreferoval im Tomov osud. Potom Frank zavolať na okresný úrad, odtiaľ zatelefonovali Tomovým rodičom a požiadali nás, aby sme prišli. Následne som im odpovedal na množstvo otázok. Neskôr som sedel a sledoval, ako prednosta posielala svojich ľudí k telefónnej búde a vyhlasuje pátraciu akciu. A potom som odpovedal na ďalšie otázky.

Zdalo sa, že Frank a Jenny s prednostom o niečom diskutujú, občas sa na mňa pozreli. Očividne dospeli

k spoločnému záveru, lebo Frank a Jenny vykročili ku mne, obaja s vážnym výrazom.

„Môžeme ísť,“ oznámil mi Frank a pobral sa k východu, kým Jenny mi položila ruku na plece, asi ma chcela chlácholiť.

Nastúpili sme do ich malého japonského auta, ja som sa uvelebil na zadnom sedadle. Viezli sme sa mlčky, ale vedel som, že čoskoro prídu otázky. Frank si odkašľal. Najprv raz. Potom ešte raz.

Frank a Jenny boli milí. Nieкто by povedal, že až príliš milí. Ako minulé leto, keď som sem práve prišiel a podpálil som vysokú suchú trávu na poli pri zrušenej píle. Netuším, ako by to dopadlo, keby ujo s piatimi susedmi nepribehli tak rýchlo. Jasný, že Frank sa cítil mimoriadne trápne, bol predsa šéf hasičov. Napriek tomu mi nevynadal ani ma nepotrestal, očividne dospel k záveru, že som mimo po tragédii v rodine. A po večeri nasledovalo to isté odkašľanie ako teraz, doplnené vágnymi vetami, ako sa človek nemá hrať so zápalkami. Frank bol teda šéf hasičov a Jenny učiteľka na základnej škole, netuším, ako si udržala disciplínu. Ak si ju teda vydobyla. Frank si opäť odkašľal, očividne nevedel, kde má začať. Preto som sa rozhodol mu to uľahčiť.

„Neklamem,“ začal som. „Toma naozaj zjedol telefón.“

Ticho. Frank sa smutne pozrel na Jenny, akoby jej tým prihral loptu.

„Zlatko,“ začala potichu mäkkým hlasom. „Nenašli sme nijaké stopy.“

„Jasné, že našli! Brázdu po mojich topánkach, keď som sa zapieral.“

„Po Tomovi,“ dodal Frank. „Nič.“

„Telefón všetko zožral.“ Samozrejme, že som počul, ako idiotsky to znie. Ale čo som mal povedať? Telefón ho *nezjedol*?

„Čo hovoril prednosta?“ spýtal som sa.

Jenny a Frank si opäť vymenili pohľady.

„Podľa neho si v šoku,“ prezradil mi Frank.

Nemohol som oponovať. Veď som bol v šoku, telo som mal meravé, v ústach sucho, hrdlo opuchnuté. Hoci by som sa najradšej rozreval, akoby mi nejaká zátka v hrdle bránila plakať.

Vyšli sme na kopček, kde stála telefónna búdka. Čakal som reflektory a tímy kriminalistov, ale vyzerala tmavá a opustená ako vždy.

„Prednosta mi predsa slúbil, že budú hľadať Toma!“ vykrikol som.

„Veď aj hľadajú,“ prikývol Frank. „Dolu pri rieke.“

„Pri rieke? Prečo?“

Opäť tá výmena pohľadov na prednom sedadle.

„Niektó vás s Tomom videl vchádzať do lesa neďaleko mosta. A vraj si prednostovi tvrdil, že ste pri rieke neboli. Prečo?“

Zaľal som zuby a zadíval sa z okna. Telefónna búdka mizla v tme za nami. Prednosta mi neprezradil, že

nás niekto zbadal. Možno sa to dozvedel až po našom rozhovore. Akokoľvek, nešlo o výsluch, to mi prednosta opakovane prízvukoval. A ja som usúdil, že mu nemusím zreferovať úplne všetko, aspoň nie s prípadom nesúvisiace veci, že som šlohol postavičku Luka a že Tom poznal proti zákazu rodičov. Človek nebonzuje kamarátov. Teraz nás však odhalili.

„Len sme chvíľu postáli na moste,“ vydýchol som.

Frank vyhodil smerovku, odbočil na kraj cesty. Zhasol motor aj reflektory. Obrátil sa ku mne. V tme som ledva videl jeho tvár, no uvedomoval som si, že je to vážne. Minimálne pre mňa. Toma predsa zjedli.

„Richard?“

„Áno, Frank?“

Neznášal, keď som ho oslovoval krstným menom, ale občas, tak ako teraz, som neodolal.

„Museli sme prednostovi McClellandovi pripomenúť, že nie si plnoletý, a pohroziť mu advokátom, ak ťa nenechá odísť. Chcel ťa vypočúvať celú noc. Myslí si, že sa niečo stalo pri rieke. A preto klameš.“

Chystal som sa to poprieť, ubezpečiť ho, že neklamem, ale spomenul som si, že už jednu moju lož odhalili.

„Čo sa teda udialo pri rieke?“ nástojil Frank.

„Nič,“ odsekol som. „Hľadeli sme na vodu.“

„Z mosta?“

„Áno.“

„Počul som, že mládež tu rada balansuje na zábradlí.“

„Bože môj,“ mykol som plecóm. „A čuduješ sa v tejto diere?“

Ďalej som hľadel do tmy. Vždy som si s príchodom jesene uvedomil, aká tma tu je. V meste ju vždy rozháňali svetlá, ale tu človek civel do čiernej noci, kde nebolo vôbec nič. Teda niečo tam bolo, ale človek si musel predstaviť svet za tmavou podivnou látkou.

„Richard,“ začala opäť Jenny mäkkým, mäkučkým hlasom. „Padol Tom do vody?“

„Nie, Jenny,“ napodobnil som jej hebký hlas. „Tom nepadol do vody. Nevrátime sa domov? Zajtra idem do školy.“

Frank zdvihol a spustil plecia, videl som, že sa snaží zachovať pokoj.

„Prednosta McClelland si myslí, že si mohol nechtiac postrčiť Toma. Vnímaš to ako svoju vinu, a preto klameš.“

Sťažka som si vzdychol. Oprel som sa zátylkom o operadlo a zatvoril som oči. Hneď som však videl, ako slúchadlo požiera Tomovi líce, a preto som ich radšej otvoril.

„Neklamem,“ zopakoval som. „O rieke som klamal, lebo Tom tam nesmel chodiť.“

„Podľa McClellanda dokázateľne nevravíš pravdu ešte v jednej veci,“ prezradil mi Frank.

„Prosím? V čom?“

Frank mi to povedal.

„On klame!“ vybuchol som. „Vráťme sa. Ja to viem dokázať!“